

# Szczybały Orłowskie

## Plan Odnowy Miejscowości na lata 2015-2025



Opracowali:  
Mieszkańcy i sołtys

**Spis treści:**

1. Wstęp.....	3
2. Diagnoza aktualnej sytuacji sołectwa.....	4
3. Charakterystyka miejscowości.....	6
4. Analiza zasobów sołectwa.....	6
A. Środowisko przyrodnicze	
B. Środowisko kulturowe	
C. Dziedzictwo religijne i historyczne	
D. Gospodarka, rolnictwo	
E. Ludzie, organizacje społeczne	
5. Analiza SWOT.....	8
6. Wizja rozwoju sołectwa.....	9
7. Wstęp do projektowania.....	12
A. Analiza problemów	
B. Sformułowanie celów	
C. Pomysły na projekty	
8. Plan rozwoju sołectwa.....	14
9. Opis planowanych przedsięwzięć wraz z harmonogramem realizacji.....	15
10. Ocena i nadzór realizacji Planu.....	16

## **1. Wstęp.**

Niniejsze opracowanie jest wynikiem cyklu spotkań warsztatowych z przedstawicielami sołectwa. Czynny udział w jego tworzeniu brali: Agnieszka Meus-Naszkiewicz, Hubert Naszkiewicz, Jarosław Meus, Józef Naszkiewicz, Paweł Grądzki.

Celem spotkań grupy warsztatowej była diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej wsi. Analiza zasobów wsi oraz przegląd mocnych i słabych stron terenu. Również próba spojrzenia w przyszłość i stworzenie wizji rozwoju wsi pozostawała w centrum zainteresowania grupy warsztatowej.

Ostatnim z elementów pracy warsztatowej było rozpoznanie problemów dotyczących wsi i jej mieszkańców. Wyznaczenie celów do realizacji oraz sprecyzowanie pomysłów zmierzających do osiągnięcia owych celów było naczelnym zadaniem pracujących zespołów.

W ten sposób został opracowany materiał wstępny do kolejnych etapów, czyli przygotowania projektów, ich akceptacji i wdrażania w życie.

Osobą prowadzącą spotkania był sołtys, sołectwa Szczybały Orłowskie-Hubert Jakub Naszkiewicz.

## **2. Diagnoza aktualnej sytuacji naszego sołectwa.**

### ***Co je wyróżnia ?***

- malownicze położenia w nad brzegiem Jeziora Gawlik w terenie pagórkowatym
- zasoby leśne, sąsiedztwo Puszczy Boreckiej
- nieliczne gospodarstwa agroturystyczne
- sąsiedztwo terenów bagnistych
- zły stan dróg, w większości szutrowych
- estetyczne i zadbane gospodarstwa
- estetyczny i zadbany przystanek

### ***Jakie pełni funkcje ?***

- mieszkalne
- rolnicze
- turystyczne

### ***Kim są mieszkańcy ?***

- ludność napływowa
- liczna mniejszość ukraińska

### ***Co daje utrzymanie ?***

- rolnictwo
- agroturystyka
- sezonowe wyjazdy zagranicę
- emerytury i zasiłki dla bezrobotnych

### ***Jak zorganizowani są mieszkańcy?***

- w samorządzie wiejskim
- sołectwo zamieszkuje obecnie 99 osób

### ***W jaki sposób rozwiązują problemy ?***

- indywidualnie oraz przy współpracy z samorządem wiejskim, gminnym
- na organizowanych zebraniach wiejskich

### ***Jaki wyglądać ma nasze sołectwo ?***

- w oczach przybyszów - dobry – urocze miejsce, oaza ciszy i spokoju
- w oczach mieszkańców – piękna, ale zaniedbana

### ***Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?***

- kolędowanie dzieci
- spotkania sąsiedzkie okolicznościowe (andrzejki, sylwester, bal przebierańców)
- zbytki noworoczne
- modlitwy majowe pod krzyżem

### ***Jak wyglądają obejścia ?***

- występuje zróżnicowanie starej i nowej zabudowy
- ogólnie duże zróżnicowanie o dbałość, estetykę oraz ład i porządek na posesjach
- nieliczne posesje zaniedbane, zarośnięte

***Jaki jest stan otoczenia i środowiska?***

- środowisko dziewicze, zadbane
- wszyscy mają podpisane umowy na wywóz odpadów stałych
- brak sieci kanalizacyjnej

***Jakie jest rolnictwo ?***

- oparte na hodowli bydła mlecznego,
- hodowla konika polskiego

***Jakie są powiązania komunikacyjne ?***

- dojazdowa droga gminna w bardzo nienajlepszym stanie
- wystarczająca intensywność komunikacji PKS

***Co proponujemy dzieciom i młodzieży ?***

- nieliczne spotkania na dyskotekach
- zima łyżwy na jeziorze
- zajęcia i koła zainteresowań w szkole w Gawlikach Wielkich

### **3. Charakterystyka miejscowości.**

Miejscowość Szczybały Orłowskie jest jedną z 36 położonych w gminie Wydminy powiatu giżyckiego. Leży w północnej części gminy od południa granicząc z jeziorem Gawlik, od zachodu sołectwem Grądzkie, od północy sołectwem Orłowo, zaś od wschodu z sołectwem Czarnówka. Zabudowa skoncentrowana jest wzdłuż linii brzegowej jeziora Gawlik z pojedynczymi gospodarstwami kolonijnym. W skład sołectwa wchodzi również dość liczna kolonia zwana potocznie Kowalewskie, nieznacznie oddalona od głównej miejscowości również umiejscowiona nad jeziorem Gawlik. W miejscowości obecnie zamieszkuje 99 osób. Mieszkańcy zajmują się przede wszystkim rolnictwem, jednak walory przyrodnicze i sąsiedztwo jeziora powodują, że miejscowość pozostaje w kręgu zainteresowania turystów.

### **4. Analiza zasobów sołectwa.**

#### **A. Środowisko przyrodnicze**

##### **Walory krajobrazowe i przyrodnicze**

Szczybały Orłowskie – wieś położona bezpośrednio nad brzegiem jeziora Gawlik w bliskim sąsiedztwie Puszczy Boreckiej. W niedużej odległości znajduje się jezioro Sowa. Najbliższe otoczenie wsi stanowią łąki. Teren ma charakter pagórkowaty.

Miejscowość posiada duże walory turystyczne, ale są one wykorzystywane tylko w niewielkim stopniu.

#### **B. Środowisko kulturowe**

##### **Walory architektury wiejskiej, zabytki i osobliwości kulturowe**

1. Cmentarze ewangelickie, na jednym z nich jest grób rodzinny rodu WEIS z datą 1806 roku.

#### **C. Dziedzictwo religijne i historyczne**

##### **Tradycje, obrzędy, gwara**

Indywidualne formy pielęgnacji różnorodnych tradycji i zwyczajów ludności napływowej. Mniejszość ukraińska posługuje się swoim narodowym językiem, kultywują święta zgodnie z kalendarzem juliańskim. Młodzież i dzieci uczą się języka ukraińskiego w szkole.

##### **Legandy, podania i faktyczne historie**

##### **Rys historyczny**

W 1563 roku starosta olecki Wawrzyniec von Halle nadał 2 włóki boru na sołectwo braciom Piotrowi i Stanisławowi Panistrugom, celem założenia tu wsi czynszowej na 20 włókach. Po upływie 10 lat wolnizny osiedleńcy świadczyć mieli od włóki po 2 grzywny, po korcu owsa i po 2 kury oraz odrabiać 14 dni pańszczyzny rocznie w folwarku w Połomie. W 1600 roku mieszkali w Szczybałach, zwanych także Panistrugami, sami Polacy: Jakubek, Kowal, Marek, Chrabiński, Wardasz, Stanucka, Augustyn, Bartosz, Krawiec, Rusin, Jakub, Łączyński, Żmudzik i Semlin. W roku 1625 wieś zajmowała obszar 30 włók, na których gospodarzyli sołtysi, 3 karczmarze i 17 chłopów pańszczyźnianych. W czasie dżumy w latach 1709-1710 zmarło tu 58 osób. W 1719 roku gospodarzyło tutaj - prócz sołtysa Rogonia, który jednocześnie był karczmarzem - tylko 8 chłopów pańszczyźnianych. 6 włók i 21 morgów stanowiło pustkowie.

Z nadania starosty oleckiego, Wawrzyńca von Hallego, powstał w Szczybałach

Orłowskich 26 sierpnia 1566 roku niewielki majątek ziemski na 6 włókach, powiększony 10 grudnia 1567 roku o dalsze 4 włóki i 8 morgów. Wyrosła z tego wioska Kowalewskie, po niemiecku Kowalewsken, według ksiąg z 1719 roku zamieszkała przez rodziny 4 chłopów chełmińskich : Andrzeja Kowalewskiego, Krystyna Kalisza, Pawła Banduły i wdowy Zuzanny Kowalewskiej. W 1716 roku nawiedził te okolice pomór bydła. W Szczybałach Orłowskich i w Kowalewskich pały wszystkie sztuki. Szkoła w Szczybałach Orłowskich powstała w 1818 roku. 16 lipca 1938 roku nazwę wsi, dotąd zniekształconą urzędowo na Szyballen, zmieniono na Lorenhall. Według spisu z 17 maja 1939 roku Szczybały Orłowskie miały 197 mieszkańców i zajmowały, wraz z Kowalewskimi, obszar 296 ha.

Wyludnioną w końcu działań wojennych wieś zasiedliło w 1947 roku wiele rodzin ukraińskich.

W latach 1954-1972 wieś podlegała administracyjnie Gromadzkiej Radzie Narodowej w Gawlikach Wielkich, a potem Urzędowi Gminy w Wydminach. Szkołę otwarto tutaj dopiero w 1954 roku. Miała wtedy 23 uczniów. Później liczba ich stale się zmniejszała, toteż zawsze był zatrudniony tylko 1 nauczyciel. Zlikwidowano ją w roku 1974 w związku z reorganizacją sieci szkolnej, a dzieci skierowano do szkoły w Orłowie.

W 1970 roku wieś miała 125 mieszkańców i 21 budynków mieszkalnych stojących w zwartej zabudowie. Do wsi należały 23 gospodarstwa o powierzchni łącznej 262 ha. Według spisu znajdowały się tutaj klub, świetlica, punkt biblioteczny i sala kinowa na 80 miejsc. Później otwarto również sklep spożywczy.

W roku 1983 staraniem mieszkańców i ówczesnych wojewódzkich władzach oświatowych z pomieszczeń byłej szkoły utworzono świetlicę wiejską, funkcjonującą do dnia dzisiejszego. W tym celu powołano Związek Młodzieży Wiejskiej. Jego pierwszym przewodniczącym był Józef Naszkiewicz. Mieszkańcy, a głównie młodzież sama wyremontowała i wyposażała świetlicę. Członkowie Związku niejednokrotnie wyróżniani byli jako najaktywniejsi działacze na szczeblu gminnym i wojewódzkim.

### ***Ważne postacie***

1. Eliaz Telebieniec – kowal miejscowy.
2. Pani Głowacz – Vice Dyrektor Liceum nr 1, nauczyciel geografii.
3. Iwona Badowska – miss Australii 2006, wyjechała z miejscowości mając 6 lat.

### **D. Gospodarka, rolnictwo**

#### ***Specyficzne produkty***

- Wrób własnego masła
- Uprawa ziół
- Uprawa tytoniu

#### ***Usługi***

- 3 gospodarstwa agroturystyczne
- 4 domy do wynajęcia dla turystów

### **A. Ludzie, organizacje społeczne**

Liczna grupa mieszkańców legitymuje się wyższym wykształceniem. Prawie w każdym gospodarstwie jest magister.

## 5. Analiza SWOT

<b>Mocne strony</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. położenie</li><li>2. walory przyrodnicze, historyczne, kulturowe</li><li>3. wysoki poziom tolerancji i otwartości mieszkańców na inne tradycje, wyznania, kultury</li><li>4. zgodna współpraca sąsiedzka</li><li>5. liczna młodzież</li><li>6. posiadanie świetlicy wiejskiej</li><li>7. brak sklepu</li></ol>	<b>Słabe strony</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. zubożałe społeczeństwo</li><li>2. zbyt słaba aktywność społeczna mieszkańców</li><li>3. zły stan infrastruktury (drogi gminne, kanalizacja,)</li><li>4. brak zaplecza turystycznego (ścieżki, wiaty, place, kąpieliska)</li><li>5. przestarzała instalacja elektryczna (ciągłe braki prądu)</li></ol>
<b>Szanse/okazje</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. istniejące plany poprawy infrastruktury drogowej</li><li>2. inicjatywa Leader i zlokalizowanie ścieżek rowerowych w bezpośrednim sąsiedztwie</li><li>3. wzrastająca aktywność mieszkańców</li><li>4. wzrost potencjalnych dochodów w rolnictwie</li></ol>	<b>Zagrożenia</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. agresywna gospodarka rybacka na jeziorze</li><li>2. kurczenie się obszarów rolnych</li><li>3. dezintegracja społeczności lokalnej</li></ol>



## **6. Wizja rozwoju sołectwa**

*hasło:*

**Szczybały Orłowskie miejscowość ludzi szczęśliwych i zasobnych,  
żyjących zgodnie z prawami natury.**

*wizja:*

*Harmonijny rozwój miejscowości Szczybały Orłowskie oparty na postępie rolnictwa przy poszanowaniu i pielęgnowaniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych.*

*Marzenia mieszkańców wsi:*

**Marzę, aby moja wieś** w przyszłości, była wsią piękną i spokojną, z rozwiniętym rolnictwem, które daje wymierne dochody dla mieszkańców, bez szczególnie rozbudowanej sfery turystycznej, by zachowała swój charakter niewielkiej, urokliwej wsi.

... aby ludzie w jej otoczeniu i atmosferze wyzwalali swoje wartościowe cechy.

**Marzę, aby moja wieś** rozwijała się. Była piękna wizualnie – odrestaurowane domy, ozdobione kwiatami i pięknymi ogrodami. Z chodnikami dla ruchu pieszego wzdłuż głównej utwardzonej drogi, z zadbanym przystankiem i jego otoczeniem. Pełna infrastruktura – telefony, internet, drogi, kanalizacja. Świetlica wiejska skupiała będzie mieszkańców, młodzież na różnych spotkaniach i imprezach.

*Wypowiedzi mieszkańców wsi:*

Byłbym szczęśliwy gdyby moja wieś przy rozbudowie podstawowej infrastruktury nie uległa zbyt chaotycznemu, sztampowemu rozwojowi, żeby się nie zurbanizowała, nie zmieniła w miejscowość zabudowaną letniskowymi i sezonowymi daczami ludzi z zewnątrz.

Byłbym szczęśliwy gdyby rozwijały się dobre kontakty sąsiedzkie, zrozumienie, współpraca, pomoc i szacunek wzajemny.

**Jaka ma być nasza wieś za kilka lat ?**

**Co ma ją wyróżniać ?**

Cisza i spokój, tradycyjna zabudowa  
Środowisko czyste i bogate w zasoby zwierzyny, ptactwa i ryb.  
Ludzie szczęśliwi i zadowoleni  
Tętniąca życiem świetlica.

**Jakie ma pełnić funkcje ?**

Mieszkalne – miejsce, w którym żyje się spokojnie i dostatnio.  
Rolnicze – rozwinięte, nowoczesne gospodarstwa rolne nie oddziałujące negatywnie na stan środowiska i walory przyrodnicze miejscowości.  
Turystyczne tylko w niewielkim zakresie – turyści będą przyjeżdżać, by obcować z naturą, po ciszę i spokój.

**Kim mają być mieszkańcy ?**

Szczęśliwi emeryci i renciści  
Rolnicy  
Miejscowość będą zamieszkiwały te same rodziny co dziś.

### ***Co ma dać utrzymanie ?***

Rolnictwo rozwinięte, nowoczesne, dochodowe i nie oddziałujące negatywnie na stan otoczenia.

Turystyka, jako uzupełnienie.

### ***W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i jej mieszkańcy ?***

Samorząd sołecki.

Organizacja skupiająca gospodarstwa, mieszkańców dla poprawy życia i warunków gospodarowania.

### ***W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy ?***

Obywatelski, oddolny przy bezpośrednim zaangażowaniu mieszkańców, bez ingerencji instytucji i osób z zewnątrz.

Zasada pomocniczości – bezpośrednio zaangażowanie mieszkańców w rozwiązywanie problemów na wsi

### ***Jak ma wyglądać nasza wieś ?***

Małowniczo, swojsko, wiejsko, czysto i schludnie, bez szarżyzny betonów i ekstrawaganckich, obcych form w architekturze.

Położona przy utwardzonej drodze z chodnikami i ścieżką rowerową.

### ***Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane ?***

Spotkania okolicznościowe mieszkańców w Świetlicy wiejskiej. Pielęgnowanie i utrwalanie historii miejscowości i mieszkańców w Kronice sołeckiej.

Tradycja modlitw majowych, kolędowania dzieci, zbytków noworocznych, wielkanocnego wspólnego święcenia pokarmów itp.

### ***Jak mają wyglądać obejścia ?***

Czysto, schludnie, naturalnie, bez ekstrawagancji z zachowaniem wiejskiego charakteru.

### ***Jaki ma być stan otoczenia i środowiska ?***

Pełna ochrona środowiska i kolektor ściekowy, cisza. Jezioro będzie bogate w ryby.

### ***Jakie ma być rolnictwo ?***

Głównie ekologiczne z hodowlą zwierząt.

Rozwinięte, nowoczesne i ... „ekstensywne” gospodarstwa

### ***Jakie mają być powiązania komunikacyjne ?***

Popularyzacja rowerów, drogi dojazdowe w większości utwardzone.

***Co proponujemy dzieciom i młodzieży ?***

Boisko do gier.

Świetlica z zajęciami wychowawczo-edukacyjnymi, salą internetową, spotkaniami okolicznościowymi, kołami zainteresowań.

Plac zabaw.

Wycieczki rowerowe.

## 7. Wstęp do projektowania

- A. Analiza problemu
- B. Sformułowanie celu
- C. Pomysły na rozwiązanie problemu, czyli koncepcja projektu

**A) problem:** niska aktywność społeczna mieszkańców:

<b>Przyczyny</b>	<b>skutki</b>
1. negatywne skutki transformacji	1. marazm
2. brak entuzjazmu i przekonania o efektywności wspólnych działań	2. problemy z organizacją i realizacją inicjatyw wiejskich
3. brak lokalnych liderów	

**B) cel:** zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców

**C) pomysł, czyli koncepcja projektu**

- organizacja imprez integracyjnych dla mieszkańców, np. powrót do prowadzenia kroniki miejscowości, jako pomysł na pierwsze wspólne przedsięwzięcie, spotkanie mieszkańców przed budynkiem świetlicy i uwiecznienie na wspólnym zbiorowym zdjęciu, przy tej okazji z racji pożegnania wakacji – ognisko dla dzieci oraz zabawa dla dorosłych z prezentacją własnych produktów i wyrobów z gospodarstw, jak nalewki, wypieki, różne specjały
- wypracowanie koncepcji przebudowy i zintensyfikowania wykorzystania posiadanej świetlicy wiejskiej  
(krok 1) w gronie mieszkańców ustalić, co konkretnie ma zostać wybudowane i gdzie, należy dobrze uzasadnić potrzebę takiej inwestycji,  
(krok 2) mniej więcej wycenić wartość inwestycji i znaleźć źródło dofinansowania, możliwości: środki unijne m.in. PROW na lata 2014-2020, środki budżetowe gminy i środki krajowe.
- (krok 3) wspólnie z gminą przygotować niezbędną dokumentację do projektu i wypełnić wniosek

**A) problem – brak ogólnodostępnej infrastruktury społecznej**

<b>Przyczyny</b>	<b>skutki</b>
<u>1. brak publicznych środków finansowych</u>	<u>1. uboga oferta wspólnego spędzania czasu przez mieszkańców</u>

**B) cel:** wykonanie (wybudowanie) ogólnodostępnej infrastruktury społecznej

**C) pomysł, czyli koncepcja projektu**

- (krok 1) w gronie mieszkańców wsi należy ustalić co konkretnie ma zostać wybudowane i gdzie, należy dobrze uzasadnić potrzebę takiej inwestycji, np. podać prognozę, jak wzrośnie integracja społeczności,
- (krok 2) mniej więcej wycenić wartość inwestycji i znaleźć źródło dofinansowania, możliwości: środki unijne m.in. PROW na lata 2014-2020, POKL, środki budżetowe gminy i środki krajowe.
- (krok 3) złożyć wniosek do budżetu gminy, w którym gmina powinna zabezpieczyć wkład własny do naszego projektu
- (krok 4) wspólnie z gminą przygotować niezbędną dokumentację do projektu i wypełnić wniosek

**A) problem – brak odpowiedniej infrastruktury technicznej w zakresie dróg, energetyki, kanalizacji, internetu**

<b>Przyczyny</b>	<b>skutki</b>
1. brak środków publicznych	1. negatywny wpływ na środowisko
2. monopolistyczna pozycja poszczególnych operatorów mediów	2. wysoki poziom niebezpieczeństwa na drogach 3. hamowanie rozwoju miejscowości oraz

poprawy warunków życia
------------------------

**B) cel: poprawa i budowa infrastruktury technicznej. Konieczność modernizacji nawierzchni dróg gminnych poprzez ich utwardzenie w latach 2016- 2020.**

**C) pomysł, czyli koncepcja projektu**

- zintensyfikowanie działań gminy Wydminy w zakresie poprawy stanu dróg (konieczność poprawy stanu dróg gminnych poprzez ich utwardzenie-asfalt i chodniki), budowy sieci kanalizacyjnej poprzez zawiązanie grupy inicjatywnej, która będzie lobbować na rzecz podjęcia konkretnych uchwał przez Radę Gminy, wpisania inwestycji w plany inwestycyjne. Mniej więcej wycenić wartość inwestycji i znaleźć źródło dofinansowania, możliwości: środki unijne m.in. PROW na lata 2014-2020, RPO WiM, środki budżetowe gminy i środki krajowe. Szacowane koszty około 450 tys. zł
- organizacja spotkania z przedstawicielami ZE w sprawie modernizacji linii energetycznej z udziałem UG i sołectwa Grądzkie
- wystąpienie o możliwości zapewnienia stałego łącza internetowego do innych operatorów niż TP S.A.

## 8. PLAN ROZWOJU SOŁECTWA SZCZYBAŁY ORŁOWSKIE, GMINA WYDMINY

<b>Wizja Rozwoju Sołectwa</b>					
<i>Harmonijny rozwój miejscowości Szczybały Orłowskie oparty na postępie rolnictwa przy poszanowaniu i pielęgnowaniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych.</i>					
<b>Priorytet 1</b>			<b>Priorytet 2</b>		
Poprawa warunków życia mieszkańców sołectwa			Rozwój miejscowości oparty o zasoby przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe wsi		
<b>Cel 1:</b>	<b>Cel 2:</b>	<b>Cel 3:</b>	<b>Cel 1:</b>	<b>Cel 2:</b>	<b>Cel 3:</b>
modernizacja istniejącej linii energetycznej	modernizacja infrastruktury drogowej i sanitarnej oraz poprawienie bezpieczeństwa i ochrony środowiska w obrębie miejscowości	Poszukiwanie dodatkowych źródeł dochodów dla mieszkańców	zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców	wybudowanie ogólnodostępnej infrastruktury społecznej (boiska, plac zabaw itd.)	promocja miejscowości i osiągnięć jej mieszkańców
<b>Projekty:</b> 1. zorganizowanie spotkania z udziałem przedstawicieli ZE, UG i sołectwa Grądzkie 2. powołanie grupy inicjatywnej złożonej z mieszkańców wsi monitorującej przebieg realizacji ustaleń i zadań	<b>Projekty</b> 1. lobbing na rzecz wpisania tych inwestycji do wieloletniego planu inwestycyjnego gminy 2. powołanie grupy inicjatywnej złożonej z mieszkańców wsi monitorującej przebieg realizacji ustaleń i zadań	<b>Projekty:</b> 1. szkolenia z zakresu organizacji i prowadzenia agroturystyki 2. szkolenia podnoszące kwalifikacje i dające nowe umiejętności	<b>Projekty:</b> 1. organizacja imprez i przedsięwzięć integracyjnych dla mieszkańców np. Kronika sołecka, pożegnanie lata i tp. 2. złożenie wniosku o dofinansowanie na remont i doposażenie świetlicy wiejskiej 3. wypracowanie wspólnej idei dla wsi np. jednolite nasadzenia roślin i kwiatów dla poprawy estetyki, uprawy ziół i ich dystrybucja wśród turystów itp.	<b>Projekty:</b> 1. opracowanie na spotkaniach wiejskich, co i gdzie ma powstać 2. złożenie wniosku o dofinansowanie projektów do działania „Odnowa wsi” wg. punktów wskazanych w poprzednim rozdziale	<b>Projekty:</b> 1. Poprawa wyglądu miejscowości 2. zawiązanie stowarzyszenia, działającego na rzecz miejscowości 3. zrobienie strony www sołectwa

## 9. Opis planowanych przedsięwzięć wraz z harmonogramem ich realizacji

W wyniku licznych dyskusji mieszkańcy ustalili, iż najważniejszym działaniem dla lokalnej społeczności jest zapewnienie dzieciom i młodzieży, jak również osobom starszym, warunków do wspólnego i efektywnego spędzania wolnego czasu.

Dlatego też mieszkańcy Szczybał Orłowskich zdecydowali, że najistotniejszym celem będzie w ramach:

*Priorytetu 1 Poprawa warunków życia mieszkańców sołectwa*

<b>Inwestycyjne:</b>				
Lp	Nazwa projektu	Priorytet /Cel	Termin realizacji	Źródło finansowania
1.	<i>Modernizacja istniejącej linii energetycznej</i> Opis projektu: Lobowanie na rzecz poprawy stanu linii energetycznej zasilającej miejscowość, co pozwoli na poprawę warunków życia, a w szczególności wyeliminuje częste i długotrwałe wyłączenia prądu. <b>Szacunkowa wartość projektu: 100 000,00zł</b>	Priorytet 1 Cel 1	2018-2021	Środki ZE, środki budżetowe gminy i środki krajowe, środki UE
2	<i>Utwardzenie nawierzchni na drogach gminnych</i> Opis projektu: Lobowanie na rzecz poprawy stanu nawierzchni dróg gminnych, utwardzenia nawierzchni, co pozwoli na poprawę warunków życia, a w szczególności poczucia i poziomu bezpieczeństwa. <b>Szacunkowa wartość projektu: 450 000,00zł</b>	Priorytet 1 Cel 2	2016-2020	środki unijne m.in. PROW na lata 2014-2020, POKL, środki budżetowe gminy i środki krajowe
3. 1 2. 2 0 1 5	<i>Stworzenie zaplecza wypoczynkowego i urządzenie boiska sportowego</i> Opis projektu: <u>Elementem, jakiego często brakuje mieszkańcom wsi jest estetycznie zagospodarowana przestrzeń życiowa. Wieloletnie zaniedbania sprawiły, że centra wsi potrzebują obecnie dużych nakładów aby mogły stać się funkcjonalne i przyjazne mieszkańcom, spełniać ich oczekiwania estetyczne. Mieszkańcy oczekują w swojej miejscowości miejsca gdzie mogliby się spotykać na spacerze w ładnie urządzonej i miłej dla oka okolicy. Okolicy, która spełniać będzie funkcje estetyczne, rekreacyjne i kulturalne. w szczególności organizacja placu zabaw i boiska sportowego miejsca do spotkań integracyjnych na świeżym powietrzu.</u> <b>Szacowana wartość projektu: 150 000 zł</b>	Priorytet 2 Cel 2	2019-2024	środki unijne m.in. PROW na lata 2014-2020, POKL, środki budżetowe gminy i środki krajowe
<b>Nieinwestycyjne</b>				
1.	Organizacja imprez i przedsięwzięć integracyjnych dla mieszkańców	Priorytet 2 Cel 1		od 2016

2.	Wypracowanie wspólne idei dla wsi np. jednolite nasadzenia.	Priorytet 2 Cel 1	od 2016
3.	Promocja miejscowości	Priorytet 2 Cel 3	od 2016
4.	Akcja społeczna sprzątania miejscowości	Priorytet 2 Cel 3	co roku V i IX
5.	Stworzenie strony internetowej	Priorytet 2 Cel 3	od 2016
6.	Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży.	Priorytet 2 Cel 1	od 2016
7.	Udział w dożynkach parafialno-wiejskich, połączonych ze sprzedażą napojów i przekąsek na rzecz wsi.	Priorytet 2 Cel 1	co roku IX
8.	Uczestnictwo w konkursach gminnych organizowanych dla sołectw.	Priorytet 2 Cel 1	od 2016
9.	Prowadzenie Kroniki miejscowości	Priorytet 2 Cel 1	od 2016
10.	Szkolenie dla osób chcących uruchomić działalność agroturystyczną oraz podnoszące kwalifikacje i dające nowe umiejętności	Priorytet 1 Cel 3	od 2016

## 9. Ocena i nadzór realizacji Planu

Zawiązana grupa, która pracowała bezpośrednio nad stworzeniem planu wraz z osobą sołtysa będzie organizować cykl spotkań mających na celu monitoring działań podejmowanych w ramach realizacji niniejszego Planu. W ten sposób wypracowane zostaną ewentualne korekty i aktualizacje planu. Grupa inicjatywna poszukiwać będzie finansowania dla realizacji projektów zawartych w niniejszym Planie.



### UZGODNIENIA I OPINIE PLANU

<b>ORGAN/ PODMIOT/INSTYTUCJA</b>	<b>DATA</b>	<b>FORMA UZGODNIENÍ/ PIECZĘĆ I PODPIS</b>
Zebranie Wiejskie sołectwa Szczybały Orłowskie		
Wójt Gminy Wydminy		
Rada Gminy Wydminy		